

801. 1ste Beh. af Lovf. sigtende til at fremme Lovns. o. f. v. Dverg. t. fri Jordendom.

802

Justitsministeren: Der blev af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) udtalt et Duffe med Hensyn til Tilveiebringelsen af yderligere Dplysninger om Afhændelserne paa Majoratsgodserne. Det er mig hjært, at jeg en enkelt Gang undtagelsesvis kan sige, at et Duffe i det Mindste tilbøielig er opfyldt, førend det er udtalt. Det ærede Medlem vil nemlig i Ministerialtidenden anden Afdeling Side 551—95 finde en udførlig Meddelelse over det Bøndergods, som fra Udstedelsen af Loven af 21de Juni 1854 til Udgangen af 1870 er bleven afhændet fra Majoraterne enten i Henhold til bemeldte Lov eller efter ældre Salgsbevillinger. Jeg siger, at Duffet er opfyldt tilbøielig, thi, uagtet jeg har megen Interesse for disse statistiske Dplysninger, uagtet jeg anser det for særdeles nyttigt, at der udbredes Lys over den Maade, hvorpaa de forskjellige Love virke, saa er der altid en vis Grændse, som man ikke tør overskride, naar man ikke vil forlange formeget Arbeide af dem, paa hvis Bistand man ved slige Arbeider maa gjøre Fordring. Af denne Grund har jeg ikke i Kontoret turdet forlange en Udarbeidelse, der gik saa vidt, at den udviste Prisen paa Steder af en hvilken som helst Størrelse, men der er — og det tror jeg er oplysende — gjort bestemt Forskjel mellem Gaarde og Huse, hvorhos ogsaa Afhændelsen er angiven for hvert enkelt Majorat og for hvert enkelt Aar, hvoraf det ogsaa vil kunne sluttes, at det er et temmelig betydeligt Arbeide, der her er leveret. Jeg tror, at der saavel af dette Arbeide, som ogsaa af det, som det interesserende mig, at det ærede Medlem har fremdraget, fremgik Dplysninger, som paa forskjellig Maade fortjene at tages i Betragtning ved Behandlingen af disse Spørgsmaal. Det er, et stærkt Ord, at sige, at dette Lovforslag, som vil gjennemføre et af den i 1849 givne Grundlovs Bud, er „forhastet“. Det maa nu Thinget bedømme. Hvorom Alting er, skal dette Forslag kaldes forhastet, saa tror jeg, at dette Ord, naar det aflæses Noget af sin skarpe

Tone, det snarere kunde anvendes paa visse andre Lovforslag, der ere fremkomne her i Thinget.

Winther: Jeg kan meget godt erkjende, at den høitærede Justitsminister har mange Banffeligheder at bekæmpe i denne Sag, men det vil dog efter min Mening ikke være ganske rigtigt at vedtage et Lovforslag, støttet til Grundlovens Fordringer, naar vi erkjende, at det, som bliver Resultatet af Loven, snarere gaar i den modsatte Retning af den, som Grundlovens §. 93 har villet slaa fast. Det forekommer mig, at det er en berettiget Fordring fra Folkerepræsentationens Side, at den ikke lader en Uretfærdighed i Arveloven upaataalt; om den end ikke i og for sig er en Uret imod Familjens Medlemmer, er det dog en Uretfærdighed i Sammenligning med den almindelige Arvelov, naar ikke et Statsøiemed vedbliver at fordrø, at der maa gjøres en saadan Uretfærdighed. Naar det ikke længere anses for en Nødvendighed at have store Jordbesiddere eller en Adel, omgiven af Glands, for at støtte Thronen, saa siger jeg, at dette Statsøiemed ikke længere er tilstede, og vi bør da fordrø, at denne Uretfærdighed hæves. Dette, naar vi betragte Forholdet til Familien; men naar vi derimod se Sagen overfor hele det øvrige Samfund, spørger jeg, om det dog ikke er almindelig anerkjendt, at Staten lider stort Tab ved, at dette Gods vedbliver at være under den døde Haand, som det kaldes? Dette er Noget, som jeg kun behøver at nævne, eftersom Alle ere enige derom. En anden Sag er det, at Staten, naar den selv har betaget endel Mænd og Kvinder deres naturlige Arveret, ogsaa har en moralsk Forpligtelse til at forsyne dem paa en eller anden Maade. Hvad nu Døtrene angaar i de Familjer, som saaledes ere undtagne fra den almindelige Arverets Bestemmelser, saa er der jo ogsaa opdyngtet store Statsmidler, til at underholde dem. Med Hensyn til vort hele Statsmaskineri er det ligeledes almindelig anerkjendt,